

Előterjesztés

Váznok Község Képviselő-testülete 2025. májusi ülésére Váznok Község Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalommal - évente május 31-ig átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a kormányhivatalnak, amely javaslattal élhet a helyi önkormányzat fenntartói feladatainak ellátására.

Az átfogó értékelés tartalmának szabályozása nem változott az elmúlt évben, a következőkre kell kiterjedjen:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
  2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
    - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
    - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
    - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
  3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
    - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
    - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
  4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
  5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
  6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
  7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).
- Az értékelő beszámoló része továbbra is a gyermekjóléti szolgálat beszámolója, a szociális és gyermekvédelmi feladatok ellátására Sásd Város Önkormányzata által létrehozott intézmény, a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ előző évi működési beszámolójával együtt.

1. A település lélekszáma az utóbbi 10 évben ismét csökkent, az utóbbi néhány évben inkább stagnál. Különösen szembetűnő a fiatal felnőttek, a 20-30 évesek korcsoportjában megfigyelhető jelentős csökkenés, aminek oka a fiatal, családalapítás előtt álló váznokiak elköltözése. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok jellemző célcsoportja, a 18 év alatti gyermekek létszáma viszont öröndetesen nőtt az utóbbi években, így e korcsoport száma inkább stagnál.

	Állandó lakosság	0-17 éves	20-30 éves	18-59 éves	60 év feletti
2025. január 1.	124	22	11	67	35
2024. január 1.	124	22	10	69	33

2023. január 1.	124	20	14	75	29
2015. január 1.	143	17	31	101	25
2002. január 1.	158	39	20	89	30

A település demográfiai mutatói 2002-2025

2. Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladat-ellátási kötelezettségének a Gytv. alapján
- egyrészt a rászorulóknak nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításával,
  - másrészt pedig személyes gondoskodást nyújtó ellátások, gyermekvédelmi szolgáltatások fenntartásával tesz eleget.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

A gyermekvédelmi célú ellátások közül kiemelt szerepet tölt be a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**, amely többféle kedvezmény igénybe vételére jogosítja a szülőt, illetőleg a gyermeket. A gyermekvédelmi kedvezményre jogosult szülő bölcsődés, óvodás és 1-8. évfolyamos iskolás gyermeke után 100 %, középiskolás gyermekére pedig 50 % kedvezményre jogosult az étkezési térítési díj megfizetésekor. A kedvezmény továbbá együtt jár évente két alkalommal – augusztus és november 1-jén fennálló jogosultságra – gyermekenként 5.800,- (hátrányos helyzetű gyermekekre 6.000, halmozottan hátrányos helyzetben 6.500) forint pénzbeli támogatással.

A koronavírus-járvány alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek létszáma 5 főről 8 főre nőtt, majd 2023-ban ismét 5 főre csökkent. 2024-ben nem történt már további változás, továbbra is 5 gyermek jogosult az ellátásra, ők jellemzően iskolás korúak.

A gyermekek családban történő nevelkedését, a gyermeket nevelő családok anyagi-szociális problémáinak enyhítését települési támogatással segíti az önkormányzat. **Települési támogatásban** (főként beiskolázási segély, illetve a gyermekes családok sajátos élethelyzete, a gyermekneveléssel összefüggő anyagi problémák figyelembe vételével megállapított általános támogatási lehetőség) is több család részesült az év során.

A gyermek születésekor adható támogatás összegét 2021-ben 20 ezer forintról 50 ezerre emelte a testület. Beiskolázási segélyt fizet valamennyi tanuló részére az önkormányzat, kollégistákat, illetve a bejáró tanulókat pedig külön támogatással segíti.

2024-ben 18 családot segített az önkormányzat rendkívüli települési támogatással, összesen 1.958 ezer forint értékben. A kifizetett összeg az elmúlt évihez képest 300 ezer forinttal magasabb.

A **gyermkek rendszeres étkeztetését** az önkormányzat az oktatási intézményekben működő gyermekétkeztetési formákkal igyekszik elősegíteni. Valamennyi óvodás és az ellátást igénylő tanuló naponta egyszer meleg ételt kap. Az önkormányzat a rászorulók számára a gyermekétkeztetési térítési díjat csökkentheti vagy elengedheti. Mivel a normatív kedvezmények (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, nagycsaládosok, tartós beteg gyermek) a rászorulók legnagyobb részét lefedik, nem volt méltányossági eset tavaly sem. A település gyermekei a következő kedvezményeket vehetik igénybe.

Gyermekétkeztetés normatív kedvezményeiben részesülő gyerekek (fő) 2024. december 31.

Óvoda				Bölcsőde				Iskola			összesen
rendszeres gyermekv. 100%	nagycsaládos tartósan beteg 100%	nyilatkozat jövedelemszint alatt 100%	nevelésbe vett 100%	rendszeres gyermekv. 100%	nagycsaládos tartósan beteg 100%	nyilatkozat jövedelemszint alatt 100%	nevelésbe vett 100%	rendszeres gyermekv. 100%	nagycsaládos tartósan beteg 100%	nevelésbe vett 100%	
0	0	4	2	0	0	0	0	3	0	3	12

A térítési díj kedvezményben részesülő gyermekek száma az előző év azonos időszakához képest jelentősen nem változott, az előző évhez képest az óvodás korú nevelésbe vett és nyilatkozott jövedelem szerinti gyermekek száma lett magasabb.

2013-ban fogalmazta újra a gyermekvédelmi törvény a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalmát.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a gyermekvédelmi törvényben foglalt három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) **legalább kettő fennáll.** (Akinél viszont a körülmények közül csak egy áll fenn, hátrányos helyzetű.)

Váznokon mindössze 4 éve van hátrányos helyzetű gyermek, a korábbi években sokáig nem állapítottunk meg jogosultságot.

Bár a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzettel kapcsolatos igazolások esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény felülvizsgálatához hasonló felülvizsgálat következett be, de a gyermekek száma nem változott. Jelenleg is, ahogy három éve, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közül a jegyzői határozattal rendelkezők száma:

	hátrányos helyzetű (HH)	halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)
óvodás kor alatti:	0	0
óvodás:	0	0
általános iskolás:	2	0
középiskolás:	0	0
Összesen:	2	0

2016-tól a nyári gyermekétkeztetés pályázati rendszerét felváltotta a kötelező önkormányzati feladatként megszervezett, az ágazati jogszabályban foglaltak szerint működtetett szünidei gyermekétkeztetés. Bár elméletben felkészültünk a szünidei étkeztetés nyújtására, igény és jogosult híján ténylegesen sokáig nem került sor az ebéd szállítására. A két hátrányos helyzetű gyermek számára a 2020/21-es tanévtől kezdődően folyik valamennyi tanítási szünetben hétköznaponként a meleg étel kiszállítása, házhozszállítással, a falugondnoki szolgálat útján.

Az igénylők száma az egyes szünetekben 2024-ben

	2023/2024. tanév tavaszi szünet	2024. nyári szünet	2024/2025. tanév ősz szünet	2024/2025. tanév téli szünet
étkezők száma (fő)	2	2	2	0

3. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2015. év végi reformja következtében az ellátott feladatok közül kikerült a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, amely a továbbiakban már nem a települési önkormányzat feladata, hanem azt a járási központ feladataival együtt Sásd Város Önkormányzata önálló intézményben old meg, a teljes közös önkormányzati hivatal, illetve a járás területén. 2016-tól a komplex család- és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenységet a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ végzi. Az intézmény 2024. évi tevékenységéről készült beszámoló az előterjesztés melléklete.

A **gyermekek napközbeni ellátása** a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését jelenti, amelyet arra az időre kell megszervezni, amíg a szülő munkavégzése, betegség vagy egyéb ok miatt nem tud gondoskodni gyermekéről. A napközbeni ellátás megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban vagy napközis táborban, valamint az óvodában és iskolai napköziben. Míg Sásdon korábban csupán ez utóbbi – minimálisnak tekinthető - ellátási forma, a köznevelési intézményhez kapcsolódó napközi működött, hatalmas előrelépés történt a bölcsőde ismételt megnyitásával.

Az első években az igényeket kevés kivételtől eltekintve ki tudta elégíteni az intézmény, és szinte folyamatosan telített létszámmal tudott működni. A megnövekedett szülői igények miatt szükség volt a második bölcsődei csoport indítására, amely új bölcsődeépület felépítésével valósulhatott meg. A 2022 szeptemberében induló nevelési évben a két csoportos, 28 fős maximális létszámú új bölcsőde a Szent Imre út 8. szám alatti telephelyen kezdte meg működését. Az intézmény 2013. július 1-jétől Sásd Város Önkormányzata fenntartásában és további 7 település tekintetében látja el a bölcsődei és az óvodai feladatokat, a bölcsőde a Sásdi Általános Művelődési Központ Meserét Óvodája és Bölcsődéje intézményegység keretében az intézményegység-vezető, egyben intézményvezető vezetésével működik.

A bölcsődei csoport megszervezésével, indításával kapcsolatosan kiváló munkát végeztek, jelzi ezt nemcsak a gondozott gyermekek szüleinek elégedettsége, de pénzügyi és szakmai ellenőrzések pozitív eredménye is.

A bölcsődei, az óvodai és iskolai napközi ellátások mellett továbbra is szükség van kiegészítő szolgáltatásokra: nyitvatartási időn túl, iskolai szünetekben továbbra is nehézséget okoz a dolgozó szülők kisgyermkeinek ellátása. Az esetlegesen és részlegesen jelentkező gyermek-felügyeleti igényeknek a kielégítése történhet intézményi ellátási formában (összevont csoportban, kiegészítő jelleggel) vagy családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében. Több éve a sásdi óvoda és a bölcsőde folyamatos nyári nyitva tartásával, illetve az iskola által szervezett nyári napközis táborral igyekszünk a szülői igényeknek megfelelni. A településen helyben azonban ez a segítség kizárólag a mozgókönyvtári, illetve a közösségi szintér által biztosított alkalmi szabadidős programokban valósul meg. A közművelődési közösségi tér, valamint a teleház-mozgókönyvtár keretében tartott szabadidős, kulturális és sport programok hozzájárulnak a gyermekek és fiatalok szabadidejének hasznos eltöltéséhez, közösségi életük szervezéséhez.

A **gyermekek átmeneti gondozását** szülői igényre ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani arra az átmeneti időre, amíg a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. A gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában kell megoldani. Térségünkben egyelőre egyik formát sem sikerült kialakítani, bár a helyettes szülői hálózat létesítésére évek óta van kezdeményezés.

Javaslom, hogy a képviselő-testület az előterjesztésben és mellékletében foglaltak szerint fogadja el **Váznok Község Önkormányzata 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést.**

Sásd, 2025. május 13.

Koszorus Tímea jegyző felhatalmazásával

Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ

Járási Család-és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége

7370 Sásd, Arad u. 1.

Tel.: 72/955-755

e-mail cím: sasdcss@gmail.com

Beszámoló

a Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ

2024. évi tevékenységéről

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy segítse a családokat, különösen a veszélyeztetett gyermekeket, valamint a családok nehézségeit kezelje és támogassa őket a problémák megoldásában.

Az alábbi beszámoló a járási szintű szolgáltatásokat és az elért eredményeket ismerteti.

- **Szolgáltatási terület:** A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásunk a járás területén működik, amely 25 települést foglal magában.

- **Célcsoportok:** A szolgáltatás elsősorban a rászoruló családokat, veszélyeztetett gyermekeket, valamint a családon belüli problémákkal küzdő szülőket és gyermekeket célozza meg.

- **Szolgáltatások típusai:**
  - Családsegítés
  - Gyermekjóléti ellátás
  - Krízisintervenció
  - Pszichológiai és jogi tanácsadás
  - Családi támogatások

A 2024-as év tevékenységét az alábbi pontok alapján szeretném bemutatni:

- szervezeti működés,
- szakmai munka ellátása
- karitatív és önként vállalt feladatok ellátása.

Szervezeti működés:

Családsegítő és esetmenedzser 2-2 fő, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, 1 fő óvodai-iskolai segítő és 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó, az intézményvezetővel együtt összesen 8 fő látja el a családsegítést Sásd és környékén, a központ feladatait pedig városunkon kívül, a Hegyháti járásban.

Személyi változás az elmúlt évben a jelzőrendszeri tanácsadó munkakörben volt, illetve egy fő családsegítő távozott intézményünkől családi okok miatt, amely álláshely rövid időn belül betöltésre került. A személyi feltételek tekintetében intézményünk a törvényi előírásoknak megfelel.

Szakmai továbbképzési kötelezettségünket folyamatosan teljesítjük egyrészt az előírás szerint igyekszünk megfelelni, másrészt érezzük a fejlődés fontosságát, hiszen csak a saját minőségi szakmaiságunk alapján tudunk professzionális segítő feladatokat ellátni. Ennek megfelelően intézményvezetőként mester vezetőképzésen vettem részt, iskolai-óvodai segítőnk speciális képzésen vett részt elősegítve szakmai kompetenciáját és szociális diagnózist készítő esetmenedzserünk pedig a számára előírt képzésben vett részt, mindannyian sikeres vizsgát tettünk.

Szakmai napokon, rendezvényeken részt veszünk, illeszkedve protokoll szerinti hálózat munkájában aktívan részt veszünk. Módszertani intézményünkkel rendszeres kapcsolatunk van, szakmai műhelyekben részt veszünk, illetve eleget teszünk minden meghívásnak.

Szervezeti működést segítő közösségi megmozdulásokat szerveztünk, így például közös kirándulás, csapatépítő foglalkozások, közös ünneplések, családi nap. Ezek a rendezvények is jó szolgálatot tesznek a munkahelyi problémák felszínre hozatalára és elősegíti a hatékony működést és a ventiláció lehetőségét.

Szakmai munkánkat igyekszünk egymás támogatásával végezni, a problémákat és felmerült nehézségeket team munkában végezzük, enyhítve a mentálisan megterhelő esetek miatti dilemmákban való döntés kockázatát és terhét.

Szakmai munka:

1. Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A gyermekvédelem területén csak az ellátásban érintett szervezetek és szakemberek érdemi együttműködésétől - közös alapokra helyezett, a kompetencia-határokat figyelembe véve közösen kialakított és megvalósított szakmai tevékenységtől - várható eredmény.

Az idejében felismert probléma a beavatkozások pozitív prognózisának alapfeltétele. Ezért a központ feladatai között is elsődleges feladatot jelent ennek működtetése.

Ennek egyik lépése, hogy Sásdi Család- és Gyermekjóléti Központ Sásdi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az éves jelzőrendszeri intézkedési terv elkészítéséhez írásos beszámoló megküldését kérte a jelzőrendszeri tagoktól. A beszámolók tartalmazták az ellátási körzetbe tartozó településenként a tapasztalatokat a jelzőrendszer eddigi működésével kapcsolatban, illetve célkitűzéseket, javaslataikat a jelzőrendszer hatékonyabb működése érdekében.

A járás területén problémát jelent a magas számú iskolai hiányzás és az ezzel gyakran párosuló magatartászavarok és gyermeknevelési problémák.

Gyakran érkeznek jelzések a családi konfliktusok illetve egészségügyi problémák és a gyermekek elhanyagolása miatt. Gyermekeket veszélyeztető tényezőként jelentkezik az elhanyagolás, a bizonytalan lakhatás, vagy egészségtelen lakásviszonyok, a szülők alacsony szocio-ökonómiai státusza, az ingerszegény családi környezet.

A tevékenységek összehangolására, folyamatos működtetésére, együttműködésre különböző alkalmakat kínáltunk:

- szakmaközi megbeszélések
- szolgálatok közötti megbeszélések
- közös szakmai egyeztetések
- szakmai rendezvények
- esetmegbeszélések,
- esetkonferenciák
- telefonos, online illetve személyes egyeztetések formájában.

A hatékony munka érdekében újra és újra fel kell venni a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival a szakmai és az emberi kapcsolatok frissen tartása, újítása miatt illetve meghatározott időközönként találkozót szervezni az érintettekkel.

A visszacsatolás kedvező, pozitív elmozdulás történik a minél hatékonyabb együttműködés felé. Ennek megerősítésére ismételten, ugyanakkor folyamatos együttműködéssel igyekszünk érzékenyíteni a jelzőrendszer tagjait a problémajelzések fontosságára és annak a felelősségnek a kiemelésére mely érint minden tagot egy-egy probléma észlelése alkalmával.

Jelzőrendszeri tanácsadó személyesen és rendszeresen megjelenik az intézményekben és tájékoztatást, információt cserél a pedagógusokkal, szakemberekkel. Igyekszünk, hogy ez a párbeszéd folyamatos és kölcsönösen jó hozzáállással és hatékonysággal működjön a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése illetve megelőzése érdekében.

Az írásban, hivatalos formában történő jelzések (1. ábra) legtöbb esetben a köznevelési intézményekből jönnek, melyek a hiányzások kapcsán születnek, de a védőnői és rendőrségi jelzések is egyre gyakoribbak.

Az intézmények folyamatosan, de különböző mértékben veszik igénybe az iskolai szociális segítő munkáját, aki beosztva a hetet, minden intézményben megjelenik. Az együttműködés mértéke az oktatási intézmény vezetőjének hozzáállásától is függ, így különböző aktivitással történik munkatársunk bevonása a felmerülő problémákba.

Az írásban tett jelzések száma az előző évekhez képest többszöröse, és a szóban egyeztetett és együttműködés alapján tett lépések is szaporodnak, a jelzőrendszer aktivitása javuló tendenciát mutat. Egyre inkább jellemző a közös családlátogatások, esetmegbeszélések és az együtt gondolkodások szinte minden jelzőrendszeri taggal működik.

Egyre nagyobb számban érkezik a rendőrség részéről jelzés, melyben legtöbbször családon belüli konfliktusról vagy bántalmazásról érkezik értesítés.

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések	Felnőttekkel kapcsolatosan megküldött jelzések
Egészségügyi szolgáltató	10	-
Ebből védőnői jelzés	9	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	14	-
Ebből család- és gyermekjóléti szolgálat	1	-
Ebből központ	13	-
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	-	-
Köznevelési intézmény	60	-
Rendőrség	23	30
Állampolgár	10	4
Önkormányzat, jegyző	1	1
Állami fenntartó feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	-	1
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró vármegyei kormányhivatal	-	-
Összesen	141	36

(1.ábra)

2. Hatósági intézkedésekkel összefüggő feladatok

A Gyermekjóléti Központ a Hegyháti járás teljes területén látja el a hatósági intézkedésekkel összefüggő feladatokat, melyek közül néhány jellemző, melyben javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek:

- védelembe vételére
- megelőző pártfogására
- ideiglenes hatályú elhelyezésére
- nevelésbe vételére
- családba fogadás fenntartására
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére
- családba fogadó gyám kirendelésére
- gondozási helyének megváltoztatására.
- védelembe vétel felülvizsgálata során tájékoztatást ad az elért eredményekről, a veszélyeztetettség alakulásáról és javaslatot tesz a szükséges intézkedésről.

Védelembe vett gyermekek száma: 46

Ideiglenesen elhelyezett gyermekek száma: 1

Nevelésbe vett gyermekek száma: 70

Családlátogatás 464, környezettanulmány készítése pedig 82 esetben történt központunk, azaz a két esetmenedzser részéről.

Esetkonferenciát 19 esetben szerveztünk, míg esetmegbeszélésre 28 esetben került sor.

Védelembe vételi illetve felülvizsgálati, vagy elhelyezési értekezleten való részvételre 52 esetben került sor.

Szociális diagnózis

Az egyén szociális helyzetének felmérése, szükségleteinek meglétének vagy hiányának megállapítása, valamint a szükséges szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítása a cél.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzser teljes anamnézist és interjút készít a klienssel, mely kitér egészségügyi, munkavállalói, kapcsolati erőforrásaira. Az elmúlt évben 7 esetben történt teljes diagnózis készítése, mely minden esetben önkéntes alapon működött.

Óvodai iskolai szociális munka

2018. évtől az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység is bekerült a közintézményekbe, melyet a központ lát el, kiegészítve a szociális szolgáltatások kínálatát.

Elsősorban preventív jellegű megkereső és segítő tevékenység. A szociális segítő munkájával az óvodába vagy iskolába járó gyermekek, tanulók képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával, erősítésével. E tevékenység középpontjában alapvetően a gyermek fejlődése, jóléte áll, de a segítő tevékenysége irányulhat a családra, a pedagógusra vagy az iskolai közösség más résztvevőjére is.

A szakmai munka legfontosabb célja a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése. Az óvodás-iskolás gyermekek tanulási, szociális és érzelmi fejlődésének támogatása, valamint a pedagógusok munkájának segítése. Többek között feladata:

- Az egyes gyermekek egyéni szükségleteinek figyelemmel kísérése.
- A gyermekek tanulásának, viselkedésének és szociális készségeinek támogatása.
- Az óvodai-iskolai programok előkészítése, szervezése.
- A gyermekek biztonságának és jólétének biztosítása.
- Egyéni és csoportos foglalkozások segítése, figyelembe véve a gyermekek fejlődési ütemét.
- A játékos tanulási módszerek alkalmazása a gyermekek kreativitásának fejlesztésére.
- Az óvodai-iskolai szabályok ismertetése és betartatása a gyermekekkel.

- Kisegítő feladatok elvégzése, mint például az eszközök előkészítése, a helyiség rendezettségének fenntartása.
- Szoros együttműködés a pedagógusokkal a tanulási terv megvalósításában.

Szociális segítő tevékenysége során együttműködik az óvodáskorú gyermekekkel, az iskoláskorú fiatalokkal, családjukkal és az intézmények dolgozóival. A segítő alkalmazza az egyéni, közösségi és csoportos szociális munka módszereit, mindig az éppen aktuális feladathoz vagy problémakör illetve preventív témához igazítva azt.

Az intézményekben egyre nagyobb szükség van a szociális munkatársunkra, a gyermekek egyre nagyobb és komolyabb problémákkal és mentális terhekkkel rendelkeznek. Komoly nehézséget okoz, hogy 5 általános iskola, 1 középiskola és 7 óvoda között kell megosztani idejét és energiáját, melyet fizikailag is igen nagy áldozatok árán oldunk meg. Munkája 248 tevékenységet jelentett az elmúlt évben, mely 741 óvodás illetve iskolás ellátottat jelent.

Speciális feladatok ellátása:

- jogi segítségnyújtás havi 4 órában, 28 esetben,
- pszichológiai megsegítés szintén havi 4 órában, 45 esetben
- fogyatékoságügyi tanácsadás kéthetente 2 órában van lehetőségük klienseinknek, 3 esetben éltek a lehetőséggel.
- jelzőrendszeri készenléti szolgálat telefonos ügyeletet végzünk napi 24 órában,
- mediációt és
- szülőkonzultáció, családkonzultációt szükség szerint végzünk.
- kapcsolattartási ügyelet szombati napokon történik, (az elmúlt évben csupán 4 esetben valósult meg, mivel a szülők nem élnek kapcsolattartási lehetőségükkel) illetve munkaidőn belül a hétköznapokon a gyámhivatal illetve bírósági döntés alapján.

3. Családsegítés

Az ellátási területen élő szociális, életvezetési, és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint krízis helyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítséget a szolgáltatást. Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, a kiváltó okok feltárása, a krízis helyzetek kezelése. A szakmai munkát a vonatkozó jogszabályok, módszertani útmutatók, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexének megfelelően végezzük.

A szolgálat szakmai tevékenységét sokrétűség jellemzi, mindemellett a napi ügyfélfogadás biztosítása is az ő feladatuk. Az intézményhez beérkezett új jelzéseket a szolgálat kapja feladatul. Miután hiányzik az együttműködés, vagy a kiskorú veszélyeztetése továbbra is fennáll, tesz javaslatot a központ felé védelembe vételre illetve más hatósági intézkedésre. Így a családsegítők ismerik legjobban az egyéneket, családokat, gyermekeket.

Szakmai tevékenység	Tevékenység	Részesülők száma
Információnyújtás	507	98
Segítő beszélgetés	314	45
Tanácsadás	138	58
Ügyintézéshez segítségnyújtás	258	157
Konfliktuskezelés	18	9
Esetkonferencia	37	48
Esetmegbeszélés	32	34
Családlátogatás	485	98
Adományközvetítés	358	165
Jogi tanácsadás	28	28
Pszichológiai tanácsadás	45	45

Lényeges, hogy a problémák időben felismerhetők legyenek, majd mihamarabb enyhítésre, megoldásra kerüljenek.

A szolgálat gondozásában lévő gyermekeknél a veszélyeztetés valamely vagy több formája megfigyelhető. A problémák jelentős részét az úgynevezett környezet főcsoport, ezen belül is a gyermeknevelési problémák adják.

A szülők nem megfelelő nevelési módszereket alkalmaz, gyakori a ráhagyó, nem odafigyelő magatartás, nevelési stílus. A gondozás során is elmondható, hogy a legtöbb problémát az úgynevezett látszólagos együttműködés adja. A szülő megígéri, vállalja a probléma megoldásában az aktív, közreműködő szerepet, a gyakorlatban az azonban gyakran hiányzik.

Az igazolatlan hiányzások, csavargások, iskolai magatartási problémák jelentkezése már úgynevezett másodlagos tünet, sokszor családi nevelési problémákra vezethető vissza. A gondozott családjaink egy részénél jelen van a szenvedélybetegség, amely szinté negatív hatással van a gyermekek egészséges fejlődésre.

Gondozott családjaink jelentős részre egyszülős, vagy újra strukturált családban él, gyakoriak a családi konfliktusok, veszekedések, melynek sok esetben a gyermek is szem él fültanúja. A legtöbb esetben a jövedelmi viszonyok szűkösek, gyakori, hogy nincs a családban munkából származó jövedelme.

A családsegítés másik fő feladata az idős vagy fizikai, mentális helyzete miatt segítségre szoruló felnőtt ember szociális biztonságának elősegítése. Az időskor nagyon összetett fizikai-mentális állapot, melynek óriási nehézsége az elvárások és a valóság közötti különbség megélése.

Legtöbb esetben gondozottjaink egyedül élő emberek, akiknek az elmagányosodás és a távolmaradó család hiánya okozta problémákban, ügyintézésekben segítenek munkatársaink.

Sok türelmet – sokszor napi – kapcsolatot jelent az ő gondozásuk, de megtapasztaljuk a helyi közösség erejét és sok esetben közös erővel szervezzük meg ellátásukat.

Rendszeres gondozás azoknál az egyéneknél folyik, akikkel érvényes együttműködési megállapodásunk van. Az elmúlt évben 31 családdal volt ilyen megállapodása a szolgálatnak. Ennek hiányában eseti segítségnyújtás végzünk.

Esettanulmány

Példaként bemutatunk egy-egy sikeres vagy problémásabb esetet, amelyek jól illusztrálják a szolgáltatás működését:

- Fiatal anyuka, aki még nem érezte a szülői szerepét, segítségünkkel tanulja feladatát, egyre zökkenő mentesebb kapcsolata van a szakemberekkel, gyermekét megfelelően gondozza.
- Idős ember minden kapcsolatot elutasított, megromlott viszonya környezetével, munkatársunk folyamatos és bizalmi kapcsolat révén eljuttattuk a különböző szolgáltatásokba.
- Család számára traumaként megélt halálesetek miatt a gyermekek mentális állapota nagyon nagymértékben javul, gondozásukra már nincs szükség.
- Válás utáni lehetetlen mentális és anyagi helyzetből segítettünk önálló lakhatáshoz, munkahelyhez és megfelelő lelki állapothoz segíteni az anyát.
- A család évek alatt felhalmozódó adósságát, hosszas és nagyon szoros gondozás, ügyintézés során sikerült jelentősen csökkenteni munkatársunk segítségével.

Karitatív és önként vállalt feladatok ellátása

Amennyiben lehetőségünk adódik természetben is segíteni az egyéneknek és családoknak, minden alkalmat és kapcsolatot megragadunk ennek közvetítésére.

- Folyamatos ruha és egyéb ingóságok (bútorok, háztartási- és egészségügyi eszközök, babagondozási kellékek),
- Liszt és egyéb élelmiszeradomány,
- Iskolai felszerelés adomány Hit gyülekezete felajánlásából,
- Virágozz és Prosperálj Alapítvány jóvoltából iskolakezdési és tisztítószer adományt közvetítettünk,

- Karácsonyi csomagosztás történt 50 gyermek tekintetében, a Virágozz és Prosperálj Alapítvány és az Oberbank felajánlását közvetítettük.

Prevenációs feladatok

- Nyári korrepetálást, pótvizsgára való felkészítést vállaltunk. Minden járásban működő tanintézményt felkerestünk és egyeztettünk a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek tekintetében, felajánlva a felzárkóztatást, mellyel éltek is a szülők.
- Szünidei kreatív napokat és nyári napközi tábort szerveztünk, hogy a dolgozó szülőknek segítséget nyújtva biztosítsuk a felügyeletet, a gyermekeknek pedig értékes, emlékezetes közösségi, szabadidős élményeket adjunk. Ennek lebonyolításához önkormányzat anyagi segítséget is nyújtott, így a gyermekek ebédjét ingyenesen biztosítani tudtuk.
- Részt vettünk a tanintézmények által szervezett sportnap keretén belül különböző rendezvényeken, óvodákban pedig kreatív órákat tartottunk a kicsiknek.
- Együttműködünk a különböző intézményekkel, önkormányzatokkal és rendezvényeken (pl: óvodai és iskolai rendezvények, falunap stb.) aktív részvétellel nyújtunk segítséget.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásunk a járási szinten a legnagyobb kihívások ellenére is fontos szerepet játszott a családok segítésében és a gyermekek védelmében a 2024. évben is. Az eddigi eredmények alapján úgy véljük, hogy a szolgáltatás hatékonyan működik, jó eredményeket tudhatunk a magunkénak az együttműködésben, a szoros párbeszédben.

Célunk hogy a jövőben még több család és gyermek számára biztosíthassunk megfelelő támogatást, ezért igyekszünk minden lehetőséget és kapcsolatot kiaknázni, mely elősegítheti ezt.

Folyamatosan keressük az együttműködő partnereket céljaink megvalósítása érdekében. Nemcsak az önkormányzatokkal, oktatási intézményekkel, hanem más civil szervezetekkel, alapítványokkal, egyházzal szorosabb együttműködést kívánunk kialakítani a családok támogatása érdekében.

Munkatársaink meg-megújuló szakmai továbbképzése szükséges, hogy mindig naprakészen tudják kezelni a családok és gyermekek egyedi helyzetait. Célunk az, hogy minden család támogató környezetben nevelje gyermekeit. Ehhez biztosítani kell a megfelelő szociális és pszichológiai segítséget, tanácsadást, valamint a családok anyagi helyzetének javítását célzó programokat.

A gyermekek védelme érdekében fontos, hogy minden gyermek számára egyenlő esélyeket biztosítsunk, függetlenül származásuktól, nemüktől vagy családi háttérüktől. Ennek érdekében helyi szociális alapszolgáltatásokon túl, megkeressük lehetőségeinket, amelyek segítik a hátrányos helyzetű családokat. Ezek pl:

- Biztonságos környezet biztosítása
- Oktatási és szociális támogatás
- Egészségügyi és pszichológiai támogatása
- Közösségi és szabadidős programok
- Családok támogatása
- A gyermekek jogainak ismerete és védelme
- Bűnmegelőzési és drogprevenciós programok
- Szociális egyenlőség biztosítása

Ezek fontos társadalmi és jogi kérdések. A helyi vezetés és intézményi céljaink segítenek abban, hogy a gyermekek egészséges környezetben nőjenek fel, és biztosítjuk együttesen számukra a szükséges védelmet és támogatást.

Legfontosabb cél a gyermekek védelme, helyi szintű figyelem a következő generációk jóléte, testi-lelki biztonsága megőrzése. Ennek a feladatnak elkötelezett szervezete vagyunk.

Sásd, 2025. 03. 31.

Hajós Angéla

intézményvezető

